

“Het **mag** af en toe een beetje **schuren**”

Michael De Cock

- ° Mortsel, 25 december 1972
- Jeugdschrijver, journalist en theatermaker
- Vader van vijf kinderen
- Sinds 2006 artistiek directeur theatergezelschap t,arsenaal in Mechelen
- Vanaf september 2016 artistiek directeur Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) in Brussel
- Debuteerde als het personage Kristof in de één-soap *Thuis*

Vijftien jaar geleden had wellicht niemand geloofd dat de artistieke carrière van Kristof uit *Thuis* ooit bekroond zou worden met een Boekenleeuw en de directeurszetel van de Brusselse stadsschouwburg. Maar alumnus Michael De Cock wist snel een stabiele reputatie in de literaire en de theaterwereld op te bouwen. Een bevlogen babbel over engagements-theater, fijne frictie en onstilbare honger.

TEKST **KATRIEN VERREYKEN**

FOTO **JESSE WILLEMS**

Ik vind het altijd wat raar als mensen me vragen wat ik nog doe met de bagage uit mijn studie Romaanse talen”, vertelt Michael De Cock. “Ik doe daar nog ‘alles’ mee. Mijn studietijd was een belangrijke fase in mijn leven. Ik heb Frans-Italiaans gestudeerd, ben zes maanden op Erasmus geweest in Caen, Normandië, en heb mijn thesis over Franse literatuur geschreven. Nooit heb ik de behoefte gevoeld om na mijn kandidaturen naar Leuven te gaan. In Antwerpen kon je vrij je programma samenstellen en bovendien wilde ik per se de colleges van professoren Maurice Delcroix en Raymond Mahieu volgen. Het verlangen om een doctoraat te behalen heeft ook een tijdje gesluimerd. Er waren zelfs concrete plannen om met mijn toenmalige lief te gaan doctoreren aan het French Department in New Orleans, maar door een sabbatical van de prof die ons onder zijn hoede zou nemen, is dat helaas afgesprongen.

Onlangs vroeg Nick Hannes me om het voorwoord te schrijven voor zijn jongste boek *Mediterranean. The Continuity of Man*. Hij trok vier jaar langs de kustlijnen van de Middellandse Zee en maakte er foto's die de contrasten in de regio weergeven. Die Middellandse Zeeregio maakt ook deel uit van de wereld waarover ik gestudeerd heb. De vlotte contacten die ik nu heb met theatermakers in Frans-Afrika zijn er gekomen door mijn goede kennis van het Frans. Tijdens mijn studie schreef ik bovendien al stukken voor het theatertijdschrift *Scènes*. Wat ik nu doe, is gewoon een organisch gevolg van wat ik in mijn studententijd ben begonnen.”

Ik heb nog niet vaak iets gepland in mijn leven. Ik sta open voor wat zich organisch op mijn weg aandient.

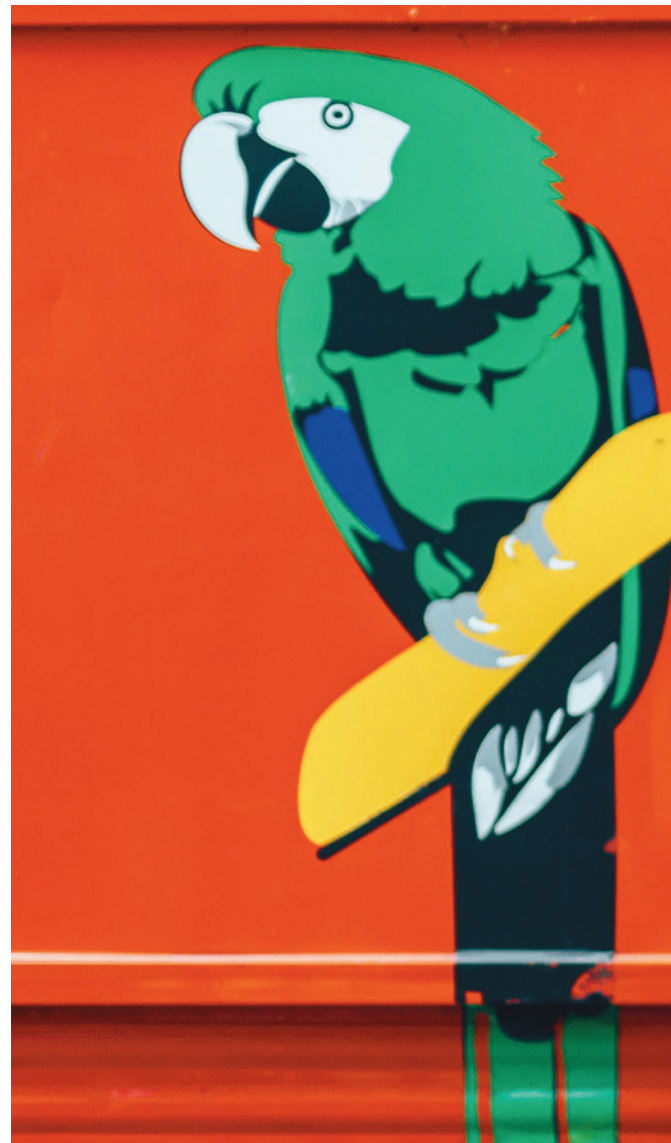
Na je opleiding Romaanse talen heb je vier jaar een acteursopleiding gevolgd aan het Koninklijk Conservatorium Brussel. Miste je iets?

Eigenlijk had ik al vóór Romaanse ingangsexamen gedaan bij De Studio en bij Dora van der Groen. Bij Dora kon ik beginnen, bij De Studio helaas niet en dat wilde ik eigenlijk. Dus besloot ik om eerst Romaanse talen te studeren. Toen ik na mijn universitaire studie opnieuw auditie bij Dora deed, was ik er ineens *niet* meer door. Mijn studie had van mij een 'rationeel wezen' gemaakt, en volgens Dora speelde ik te berekeneerd en niet meer vanuit mijn buik... Zo ben ik in het conservatorium in Brussel terechtgekomen. Terwijl mijn literaire vorming mij een kader heeft geboden, en me *close reading* en tekstanalyse heeft bijgebracht, was het conservatorium de vakschool, met praktijklessen. Een ideale mix vond ik dat. In andere landen zijn theatervormingen veel meer academisch onderbouwd, en dat vind ik wel een gemis aan onze Vlaamse theaterscholen.

Heb je het gevoel dat je met je academische vooropleiding bevoordeeld bent ten aanzien van collega's met een louter artistiek parcours?

Ik geloof dat wel soms. Ook die zes jaar Latijn-Grieks uit het middelbaar spelen mee. Zo wil ik graag dat mijn kinderen naar een school gaan waar ze Grieks kunnen vol-

gen, als ze daar voeling mee hebben. Toen ik dat aan een collega vertelde, vroeg hij me wat ze daar nu mee zijn. Niets concreets wellicht, maar ik vind die culturele bagage wel belangrijk. Alle ervaringen en literaire ontdekkingen voor je achttiende zijn belangrijk, die vormen je. Mijn vooropleiding heeft me in elk geval de nodige verruiming geboden. Lezen en schrijven over de Griekse helden is ondertussen een passie geworden. Zo heb ik met illustratrice Gerda Dendooven de reeks *Kleine Klassiekers* opgestart, een verzameling jeugdboeken over Griekse verhalen. De Odyssea, de mythe van de Minotau-

"Mijn literaire vorming heeft me een kader geboden, en *close reading* en tekstanalyse bijgebracht", zegt Michael De Cock.

rus, de verhalen van Ovidius en de oorlog om Troje hebben we al onder handen genomen.

Je hebt met *Veldslag om een hart* – een herwerking van de bekende legende rond de Trojaanse oorlog – in maart de Boekenleeuw gewonnen, de prijs voor het beste jeugdboek in Vlaanderen. Wat heb je met jeugdboeken?

Toen ik de Britse jeugdauteur Aidan Chambers vroeg waarom hij altijd adolescentenromans schreef, antwoordde hij me: 'Ik heb iets met 'de eerste keer' – het ontdekken van de eerste liefde, de eerste afwijzing...' Er zit inderdaad

een mooie verwondering in die eerste keren. Ik heb altijd al een stevige connectie met het kind in mij gehad, heel wat mooie herinneringen aan 'de eerste keren' uit mijn kindertijd blijven me bij. Die blik van een kind op de wereld intrigeert me. Kinderen doen niet aan psychologie, ze registreren vooral. Ik heb een hekel aan het *overpsychologiseren* van het leven en het zoeken naar verklarende modellen. Ik merk die tendens ook in de recente Italiaanse literatuur – van Alessandro Baricco tot Niccolò Ammaniti. Voor kinderen moet je de psychologie achterwege laten en gewoon eerlijk registreren. →

Kunst als spier

"Het feit dat ik met erg veel en erg diverse dingen bezig ben, heeft in de eerste plaats met mijn eigen interesse te maken, het is pure gulzigheid", geeft Michael De Cock toe. "Kunst is een spier die je moet trainen. Een schilder moet schilderen om goed te worden. Als kunstenaar is het af en toe goed eens te reflecteren over wat je wil, maar je moet ook 'werken', je moet je job doen om er goed in te worden."

“Je moet jezelf niet verloochenen, maar vanuit het centrum de verbreding en de verbinding met andere culturen zoeken.”

→ **In alles wat je tot nu toe gedaan hebt, lijkt je rol als Kristof in *Thuis* wel een *accident de parcours*. Heb je spijt van die carrièrestap?**

Nee, zeker niet. Ik studeerde trouwens nog toen die rol in *Thuis* zich aanbood. Mijn intellectuele reflex zei toen wel even: ‘Oei, zou je dat wel doen?’ Maar tegelijkertijd was ik zo enthousiast over die rol dat mijn ouders vonden dat ik het er gewoon op moest wagen. Ik heb op de set van *Thuis* meer geleerd dan op vier jaar conservatorium. Je leert wat een scène is, hoe je je tegenover die camera moet verhouden, je moet echt spelen. Luk Perceval speelde als jonge knaap in *De Paradijsvogels*, Nand Buyl in *Schipper naast Mathilde...* Vormden die ervaringen een smet op hun carrière? Ik

ben een grote Elvis-fan, en ooit vroegen ze The King in een interview wat hij zou doen als rock ‘n roll niet meer populair zou zijn. En weet je wat hij antwoordde? ‘Dan zou ik wellicht in een ander genre zingen.’ Zo eenvoudig is het.

Iets plannen heb ik nog niet vaak gedaan in mijn leven. Ik sta open voor wat zich organisch op mijn weg aandient. Van nature heb ik een gulzigheid die ervoor zorgt dat ik voortdurend nieuwe dingen beleef en ontdek. Ik sta in het leven als een kind in een speelgoedwinkel. Bovendien heb ik altijd de neiging om te vertrekken voor ik zelf word buiten gekeken. Zo ging het bij *Thuis*, en zo gaat het nu ook met mijn artistiek directeurschap voor t,arsenaal. Ik ben in 2016 tien jaar bezig. Het is tijd om de fakkel door te geven.

Als artistiek directeur van t,arsenaal ben je erin geslaagd om het Mechelse stadstheater weer op de kaart te plaatsen. Je verrichtte pionierswerk in de diversifiëring van het theater.

Ik vind dat het theater haar verantwoordelijkheid moet opnemen in een interculturele samenleving. Interculturaliteit is niet langer een probleem, het is een evidentie. Meer zelfs: het is een gigantische opportuniteit. We zijn er al jaren mee bezig. In t,arsenaal is er diversiteit in werkelijk alle gelederen, van de acteurs over het onthaal en de verkoop tot het bestuur. Mensen vragen me vaak hoe het komt dat er zoveel kleur in de zaal zit. Awel, daarom. De uitdaging voor de cultuursector is de herdefiniëring ervan. Het probleem is dat in ons onderwijs nog altijd het referentiekader van de westerse canon als norm geldt. Er is dringend nood aan verbreding van die canon. Maar wel vanuit een duidelijke verankering in de eigen identiteit. Je moet jezelf niet verloochenen, maar vanuit het centrum de verbreding en de verbinding met andere culturen zoeken.

Ik heb geen zin meer om met vijf mensen rond de tafel te zitten die dezelfde achtergrond hebben als ikzelf. Vroeger was deel uitmaken van een theatercollectief mijn grootste droom, nu interesseert me dat niet meer. Ik zou er niet meer in kunnen functioneren. Ik geloof heel erg in complementariteit in de kunst. Niets zo leuk als samenwerken met mensen die doen waar ze goed in zijn. Door in elkaar te geloven kan je elkaar op een constructieve manier beter maken.

Jij gelooft niet echt in *l’art pour l’art*. In een interview zei je dat je dat ijdell, vluchtig en oninteressant vindt.

Ik geloof inderdaad niet in de scheppende kunstenaar met het witte blad. Ik gebruik de werkelijkheid in mijn stukken. Ik ben niet geïnteresseerd in fictie *pur sang*, er is een spanningsveld tussen fictie en non-fictie nodig.

Als het stuk mij raakt en als het de maatschappij verandert, dan is het goed. Kunst is een oefening in empathie. Theater is per definitie een beetje een bourgeois medium, het behoort tot de middenstand. Nu, die middenstand – de mensen die een stem hebben en het beleid mee uitstippelen – die wil ik troebleren. Ik hou wel van wat frictie. Het mag af en toe een beetje schuren.

Gelukkig zijn ze bij de KVS ook niet vies van stevig engagementstheater. Dat is alvast mooi meegenomen in de nieuwe job.

Ik heb als conservatoriumstudent mijn eerste stukken in de KVS gezien. Ik ben dol op de meertaligheid van Brussel en die boeiende *clash* tussen verschillende culturen. De KVS is een droomtheater met twee fantastische zalen. Bovendien doet het wat een hedendaags theater hoort te doen: haar verantwoordelijkheid opnemen in een interculturele samenleving. Dat gebeurt te weinig. Onze theaters moeten een belangrijkere

plek in de samenleving opeisen, als geografische plaats én als mentale ruimte. Theaters zijn plekken voor reflectie en bezinning, waar ideeën samenkomen, maar waar ook gelachen en geweend wordt.

Hoe kijk je naar de nieuwe besparingsgolf in de cultuursector?

Ik ben daar uiteraard niet gelukkig over. Het draagvlak voor het kunstenaarsstatuut kalft al jaren af. Dat stuit op veel onbegrip. We moeten ons als maatschappij de vraag durven stellen wat kunst is. Als kunst zich onafhankelijk en kritisch mag opstellen, dan moet je daar ook een plaats aan geven. Durven we te erkennen dat cultuur de noodzakelijke zuurstof in een moderne welvaartsstaat is? Dat kunstenaars de wereld een kritische en daarom nodige spiegel voorhouden? Als we een inclusieve maatschappij nastreven, dan geloof ik echt dat cultuur het bindmiddel kan zijn om 'de ander' ten gronde te leren kennen.

From soap actor to artistic director of Brussels theatre

E

Michael De Cock is a dramatist, author of children's books, journalist and father of five. As of September 2016, he can add the title of artistic director of Brussels' city theatre to this impressive résumé. An interesting career move for someone who started out as a soap actor fifteen years ago. But De Cock, an alumnus of our university who holds an MA in Romance Languages, soon managed to build a sound reputation for himself in the world of literature and theatre. He still values his academic training, which gave him a solid basis while also broadening his horizons. He has since written a series of children's books based around Greek stories with the illustrator Gerda Dendooven. In March he won the Boekenleeuw, a prize for the best children's book in Flanders, for *Veldslag om een hart*.

In 2006, De Cock was appointed artistic director of the city theatre in Mechelen, where he carried out pioneering work and helped diversify theatre. In his opinion, the theatre world must take responsibility in an intercultural society. He sees interculturality not as a problem, but as a huge opportunity instead. The challenge for the cultural sector is to redefine itself. In order to do this we urgently need to expand the western canon, which is still being used as the reference framework. Theatres need to take up a more important position in society, both as a physical location and as a mental space. De Cock believes that culture can pave the way for truly getting to know 'the other' in an inclusive society.

In de Kamyon

Michael De Cock is al jaren gefascineerd door migratieverhalen. Met *Kamyon* maakt hij een visuele locatievoorstelling met livemuziek, waarin een klein meisje haar verhaal vertelt. Verstoep in een vrachtwagen reist ze door Europa op zoek naar een thuis en een beter leven. Voor dit project werkt Michael samen met de Turkse regisseur Mesut Arslan. Op woensdag 20 mei vond de première plaats in Istanbul en nu reist de voorstelling in de laadbak van een vrachtwagen via Slovenië, Frankrijk en België naar Engeland. De productie houdt ook halt in onze universiteitsstad voor de *Zomer van Antwerpen*. Als afscheid van t,arsenaal schrijft De Cock momenteel nog een tekst voor Chris Lomme, voor wie hij eerder de succesvolle voorstelling *Achter de wolken* schreef. *Achter de Wolken* wordt op dit moment verfilmd, in een scenario van De Cock, en komt voorjaar 2016 in de zalen.

MEER LEZEN

www.tarsenaal.be

www.zva.be